

Hoegne - vallei, 7 mei.

door: A. Luitingh.

Voordat de gehele excursie naar de Hoegne-vallei zou gaan, was A. Touw al op verkenning geweest naar dit westelijke afwateringsgebied van het plateau. Plaatselijk hebben de soms zeer diepe dalen van de Hoegne en haar vele zijbeken de onderliggende steenlagen flink doorsneden zodat de mossenrijkdom, vooral bij bronnetjes, zeer groot was. La Statte Ruisseau tussen Chafour ($\frac{1}{2}$ km ten oosten van Solwaster) en de Rochers de Bilisse bleken zeer de moeite waard. Op de rotsen groeiden o.a. *Andreaea rupestris* en *A. rothii*, *Coscinodon cribrosus* en *Leptodontium flexifolium*. *Leptodontium* groeide hier aan de voet van rotsblokken op vaste, grotendeels onverteerde humus. Een prachtige bronvegetatie met veel dotters leverde *Trichocolea tomentella* op naast de bronnetjesbos-soorten *Plagiochila*, *Chiloscyphus polyanthus*, *Cirriphyllum piliferum*, *Thuidium tamariscinum*, *Brachythecium*, *Eurhynchium striatum* en *Calliergonella cuspidata* met daartussen lange, vrijwel onvertakte thalli van *Riccardia pinguis*.

Een steile rotswand langs de Amblève bij Stoumont leverde o.a. de volgende soorten op: *Barbula fallax*, *Brachythecium glareosum*, *Camptothecium lutescens*, *Ctenidium molluscum*, *Encalypta streptocarpa*, *Eurhynchium striatum*, *Fissidens bryoides*, *Racomitrium aciculare*, *Rhytidiadelphus loreus*, *R. triquetrus*, *Schistidium apocarpum* en de levermossen *Diplophyllum albicans*, *Lepidozia reptans*, *Metzgeria furcata* en *Plagiochila asplenioides*.

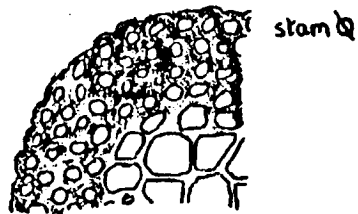
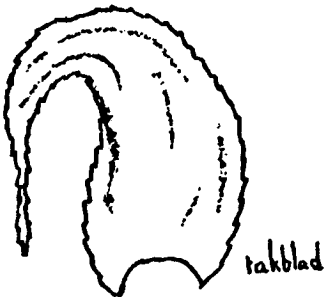
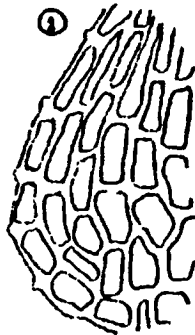
De algemene excursie vertrok de 7de mei olv. Ph. de Zuttere via Solwaster naar de Moulin Thorez. Daar aangekomen werden, via een even ingewikkeld als praktisch systeem, deelnemers en auto's verdeeld tussen Thorez en de Passerelle de Centenaire, het einddoel van onze excursie. De tijdelijke achterblijvers bij de Moulin hebben eerst nog even een kleine steengroeve stroomafwaarts van de Moulin bekeken, maar hier werden geen bijzondere soorten gevonden. Deze groep sloot zich weer bij de hoofdgroep

aan vlakbij een houten bruggetje stroomopwaarts van de Moulin Thorez. Hier was een steile, prachtig begroeide rotshelling de moeite waard om bekeken te worden; wat rijk kapselende *Oreoweisia bruntonii* leek, bleek echter allemaal *Rhabdoweisia fugax* te zijn! Hier werden we voor het eerst door De Zuttere opmerkzaam gemaakt op een *Leucobryum* die op de rots groeide en een wat gelige tint had, bovendien kortere takken en blaadjes; volgens hem was dat *L. juniperoideum*, die we gedurende de tocht langs de Hoegne nog een paar keer vonden. Nog een soort, die uitsluitend op stenen voorkwam, was *Paralucobryum longifolium*, prachtige dikke kussens met sterk falcate taktoppen. Langs de beekoever, op de bosgrond net boven water vonden we *Hyocomium armoricum*, in grote losse kussens die vol met grof beekbezinksel zaten. De stenen in de beek leverden ook heel wat soorten op. De beide *Andreaea* soorten (vaak met kapsels) groeiden op de grootste stenen ver boven het water, dan iets boven het water *Marsupella aquatica* en *M. emarginata* en half onder, half boven het water *Nardia compressa* en de daarop macroscopisch veel gelijkende *Scapania undulata* met de variëteit *dentata*. *Racomitrium aquaticum* en *R. fasciculare* kwamen ook op deze stenen voor, het valt dan ook wel te begrijpen, dat het een boeiend schouwspel was al die klauterende en springende bryologen te zien die zoveel mogelijk mossen wilden vinden in al die natte boel en toch hun voeten trachtten droog te houden.

Na een rustpauze bij de Passerelle de Belle H6 gingen we weer stroomopwaarts. *Cephalozia media*, die een paar maal werd gevonden, bleek onder de microscoop *C. bicuspidata* te zijn opwel *Gymnocolea inflata*, die in heel kleine plukjes op zeer grote stenen in de beek groeide. Verrassingen kwamen er echter genoeg. Ph. de Zuttere vond *Sphagnum riparium*, de tweede vondst in België! *Dicranum fuscescens* werd door A. Touw gevonden en ikzelf had een mos in mijn verzameling, afkomstig van een bronnetje in het bos, dat zwol mij als B.O. van Zanten voor raadseks plaatste. Er vielen namen als *Hypnum bambbergeri* en *H. callichroum*, maar uiteindelijk bleek het *Ctenidium molluscum* var. *condensatum* te zijn. Prof. Bizot uit Dijon wist het

materiaal op naam te brengen. Het lijkt op een kruising tussen *Ctenidium molluscum* var *molluscum* en *Hyocomium armoricum*, met heldere, duidelijke bladoortjes en veel slankere blaadjes.

Bij onze thuiskomst werd door een van de gasten in de Herberg nog een plukje mos getoond, waarvan de naam een groot raadsel bleek te zijn. De meningen liepen uiteen van *Pohlia*, *Philonotis*, *Ceratodon* tot een *Pottiacee*! Uiteindelijk bleek het *Ceratodon* *purpureus* te zijn. Dit doet me denken aan een opmerking in de mossentabel, dat de kennis van een bryoloog is af te meten aan het herkennen van *Ceratodon* in het veld!

Ctenidium molluscum var. *condensatum*